

Працуючы ў рамках тэмы аўтарскіх курсаў М.І.Запрудскага “Крэатыўнасць у дзейнасці настаўніка як умова фарміравання і развіцця творчых здольнасцей навучэнцаў” творчая група настаўнікаў-альцоўцаў у складзе географа, біёлага, хіміка, педагога-псіхолога распрацавала праект урока географіі, у рамках якога прадэманстравала магчымасці развіцця творчага патэнцыялу навучэнцаў праз перавернуты ўрок.

Географія — гэта адзін з тых прадметаў, дзе працэс развіцця творчых здольнасцей і пазнавальнай актыўнасці ў навучэнцаў набывае найбольш яркія сэнсавыя адценні. Развіццё творчага патэнцыялу і пазнавальнай актыўнасці вучняў будзеца на станоўчых эмоцыях, спрыяльным псіхалагічным клімаце, атмасферы супрацоўніцтва. Галоўная мэта развіцця творчых здольнасцей заключаецца ў самавыяўленні асобы праз актыўную сацыяльна-вучэбную дзейнасць.

Тэма: “Геаграфічнае становішча Аўстраліі і Акіяніі. Гісторыя адкрыцця і даследавання. Тэктанічная будова і рэльеф”.

Клас: 7.

Педагагічная тэхналогія: перавернуты ўрок.

Мэта для навучэнцаў: мяркуецца, што ў канцы заняткаў навучэнцы будуць ведаць асаблівасці геаграфічнага становішча, гісторыю адкрыцця і даследавання Аўстраліі і Акіяніі; будуць умець знаходзіць, характарызаваць і параўноўваць геаграфічныя аб’екты, вызначаць узаемасувязь паміж тэктанічнай будовай і рэльефам мацерыка; на аснове атрыманых ведаў змогуць змадэляваць працэс фарміравання рэльефу і прадставіць яго ў форме медыяпрадукту.

Задачы для настаўніка: стварыць умовы для развіцця гібкага мыслення, медыяпісьменнасці, імкнення да пераадолення цяжкасцей; спрыяць развіццю лагічнага мыслення, увагі, уяўлення, умення знаходзіць прычына-выніковыя сувязі; садзейнічаць удасканаленню навыкаў работы з тэкстам, атласам, інтэрнэт-сэрвісамі, дадаткамі; развіццю ў навучэнцаў умення працаваць у часе, ажыццяўляць самакантроль, самаацэнку і самакарэкцыю вучэбнай дзейнасці.

Метады: часткова-пошукавы, мадэляванне, сістэмны і параўнальны аналіз.

Вучэбна-метадычнае забеспячэнне: відэаролік з заданнямі для прагляду дома, вучэбны дапаможнік, тэматычныя карты атласа, контурныя карты, фізічная карта Аўстраліі і Акіяніі, чэк-лісты, карцінкі-асацыяцыі, мабільныя тэлефоны, камп’ютар, мультымедыяная прэзентацыя.

Этапы ўрока

Падрыхтоўчы

Настаўнік стварае Google-форму з відэаролікам, які змяшчае неабходны вучэбны матэрыял, табліцу і тэст для самаправеркі.

Навучэнцы дома праглядаюць відэаролік, запаўняюць табліцу і адказваюць на пытанні тэста.

Табліца “Геаграфічнае становішча. Гісторыя адкрыцця і даследавання мацерыка”

Пытанне	Адказ
Плошча мацерыка, працягласць з поўначы на поўдзень і з захаду на ўсход?	
Крайнія пункты мацерыка?	
Якімі акіянамі і морамі абмываецца?	
Хто першым дасягнуў берагоў Аўстраліі? У якім годзе?	
Чаму Аўстралія была адкрыта пазней за іншыя мацерыкі?	

Тэст “Будова зямной кары і рэльеф мацерыка”

1. У цэнтры якой літасфернай пліты размешчана Аўстралія?

Крэатыўнае навучанне

А) Ціхаакіянскай; Б) Инда-Аўстралійскай; В) Еўразійскай.

2. У аснове большай часткі кантынента ляжыць... А) старажытная Усходне-Аўстралійская пліта; Б) маладая Аўстралійская платформа; В) старажытная Аўстралійская платформа.

3. Аўстралія — самы нізкі кантынент. Якая сярэдняя абсалютная вышыня? А) 550 м; Б) 350 м; В) 250 м.

4. Вяршыняй Аўстралійскіх Альпаў з’яўляецца... А) г. Масгрэйв; Б) г. Мак-Донел; В) г. Касцюшка.

5. Да мацерыковых астравоў Акіяніі належаць... А) Новая Гвінея; Б) Гавайскія; В) Новая Зеландыя; Г) Каралінскія.

1. Арганізацыйна-матывацыйны

Мэта: стварыць добразычліваю атмасферу і сітуацыю поспеху.

Настаўнік гаворыць матывацыйную фразу “Поспех прыходзіць да таго, хто да яго імкнецца”, жадае дзецям поспеху, добрага настрою і новых адкрыццяў.

Гара Поспеху

Навучэнцам прапануецца ў пачатку ўрока ацаніць свае веды па вивучаным матэрыяле і становішча на гары Поспеху (падножжа, схіл, вяршыня).

Настаўнік матывуе навучэнцаў на дасягненне вяршыні гары і знаёміць з крытэрыямі ацэньвання, якія знаходзяцца на партах.

КРЫТЭРЫІ АЦЭНЬВАННЯ

№ п/п	Від дзейнасці	Колькасць балаў
1	Дамашняе заданне (табліца і тэст)	5
2	Работа ў групах	3
3	Індывідуальная работа	1
4	Актыўнасць на ўроку (бонус настаўніка)	1

Ключавое пытанне

Чаму Аўстралію называюць мацерыком “наадварот”?

Настаўнік ставіць ключавое пытанне, на якое неабходна будзе знайсці адказ у канцы ўрока.

2. Праверкі і актуалізацыі ведаў навучэнцаў

Мэта: стварыць умовы для актуалізацыі і праверкі ведаў па тэме, спрыяць развіццю ў навучэнцаў асацыятыўнага мыслення, уяўлення, вобразнага мыслення.

Асацыяцыі

На дошцы размешчаны шэраг асацыятыўных карцінак па тэме, якія неабходна размеркаваць па групах “Геаграфічнае становішча”, “Гісторыя адкрыцця і даследавання мацерыка”, “Тэктанічная будова. Рэльеф”.

Геаграфічнае становішча

Ю В		
2300	1 2 3 4 5 6	

Гісторыя адкрыцця і даследавання мацерыка

	1642	

Тэктанічная будова. Рэльеф.

2228		
ТРИ СЕСТРЫ		

Клас дзеліцца на групы па радах і вызначае карцінкі па сваёй тэматыцы: **1 рад** — “Геаграфічнае становішча”; **2 рад** — “Гісторыя адкрыцця і даследавання мацерыка”; **3 рад** — “Тэктанічная будова. Рэльеф”.

Праверка задання ажыццяўляецца фронтальна, прадстаўнікі груп выходзяць да дошкі, размяркоўваюць карцінкі, тлумачаць свой выбар.

Метадычны каментарый. Настаўнік праводзіць карэкцыю ведаў, задае ўдакладняльныя пытанні, падводзіць вынікі работы, акцэнтуючы, пры неабходнасці, увагу на цяжкасцях, што ўзніклі ў навучэнцаў.

3. Аперацыйна-дзейнасны

Мэта: забяспечыць успрыманне і асэнсаванне навучэнцамі тэарэтычнага матэрыялу, стварыць умовы для развіцця ў іх уяўлення, вобразнага і лагічнага мыслення, гібкасці, медыяпісьменнасці, варыятыўнасці, імкнення да пераадолення цяжкасцей.

Работа ў групах

Далейшым вивучэннем мацерыка займаюцца спецыялісты розных галін. Навучэнцы дзеляцца на групы, выцягваючы з мяшчочка іх назвы. Настаўнік звяртае ўвагу на назвы груп і спецыялістаў.

Групы атрымліваюць чэк-лісты з заданнямі (спасылка на заданні: <https://docs.google.com/document/d/12fEHBwEG07e3HUUXggCLkw1OmB112frv/edit?usp=sharing&oid=110603143300285473004&rtpof=true&sd=true>).

Група 1. Геатэктонікі

Геатэктоніка — галіна геалогіі, якая вивучае рух зямной кары, змяненні формы геалагічных цел пад уздзеяннем гэтых рухаў.

Геатэктонікі працуюць з тэматычнымі картамі і сэрвісам Google — планета Зямля, тлумачаць асаблівасці тэктанічнай будовы Аўстраліі, паходжання астравоў Акіяніі. Запаўняюць чэк-ліст.

Група 2. Геамарфологі

Геамарфалогія — навука, якая вивучае будову і развіццё рэльефу.

Геамарфологі адказваюць на пытанні чэк-ліста, ствараюць адну мадэль рэльефу з дапамогай пяску, узораў горных парод, канструктара, цацачных кубікаў і характарызаваюць яе па плане.

Група 3. Геологі

Геалогія — навука аб складзе, будове зямной кары, а таксама аб размяшчэнні ў зямной кары карысных выкапняў.

Геологі працуюць з вучэбным дапаможнікам, атласам, вызначаюць заканамернасці размяшчэння карысных выкапняў на тэрыторыі кантынента, узаемасувязь з тэктанічнай будовай мацерыка. Інфармацыю заносзяць у чэк-ліст.

Група 4. Блогеры

Блогінг — гэта стварэнне кантэнту для блога, анлайн-часопіса або YouTube-канала. Работа групы ажыццяўляецца па наступных ролях: апэратар, журналіст, камп’ютарны дызайнер, спікер. Яны вядуць назіранне за работай груп і ствараюць медыяпрадукт з дапамогай інтэрнэт-сэрвісаў, дадаткаў (напрыклад, платформа для стварэння відэа Flipgrid).

Прэзентацыя медыяпрадукту групой блогераў Метадычны каментарый.

Навучэнцы даведваюцца аб новых навуках і спецыялістах розных галін, што садзейнічае вядзенню прафарыентацыйнай работы на ўроку, працуюць у групах з традыцыйнымі і сучаснымі крыніцамі інфармацыі, замацоўваюць тэарэтычны матэрыял на практыцы.

4. Ацэначна-рэфлексіўны

Мэта: усведамленне навучэнцамі сваёй вучэбнай дзейнасці; самаацэнка вынікаў дзейнасці кожнага навучэнца і ўсяго класа.

Індывідуальная работа

Кожны навучэнец прыводзіць 3 аргументы на карысць таго, што Аўстралія — мацерык “наадварот”.

Рэфлексія “Гара Поспеху”

Вучні адзначаюць сваё становішча на гары Поспеху і параўноўваюць дасягненні на пачатак і канец ўрока, каменціруюць.

Ацэнка настаўнікам вынікаў дзейнасці

Метадычны каментарый. Настаўнік падводзіць вынікі, ацэньвае работу навучэнцаў на ўроку, выстаўляе адзнакі. Ацэнка ўрока настаўнікам ажыццяўляецца з пазіцыі дасягнення запланаваных мэт і задач ўрока.

Алена БАРАНОЎСКАЯ,
настаўніца географіі гімназіі № 1
Слоніма;
Аксана ІЮДКА,
настаўніца хіміі гімназіі № 2 Гродна
(настаўнік-метадыст);
Ніна НОВІКАВА,
педагог-псіхолог Уваравіцкай
сярэдняй школы
Буда-Кашалёўскага раёна;
Ягор ФІЛІПАЎ,
настаўнік біялогіі
сярэдняй школы № 1 Астраўца.